

Slovenská medzivojnová literatúra – próza naturizmu (lyrizovaná próza)

DOBROSLAV CHROBÁK – DRAK SA VRACIA

Novela patrí k najlepším dielam slovenskej lyrizovanej prózy. Má všetky charakteristické znaky prózy naturizmu: využíva výrazové prostriedky lyriky (metaforu, personifikáciu, prirovnanie, epitetá...), odohráva sa v prostredí prírody, dej má rozprávkový, baladický charakter atď.

Motto: *HPadanie stratenej cti, lásky a dôvery ľuďí tvorí vhodnú látku pre hrdinskú rozprávku.*

Hlavnými postavami novely sú Martin Lepiš, prezývaný Drak, Šimon Jariabek a jeho žena Eva. Rozprávkový príbeh Draka sa odohráva v prostredí tatranskej prírody. Autor sa nezameriava na dej, ale na vnútro svojich postáv a na ich vzájomné vzťahy.

Obsah

Poloslepý hrnčiar našiel raz pri ceste opustené dieťa. Zobral si ho k sebe, vychoval ho a vyučil svojmu remeslu. Chlapec nemal možnosť zblížiť sa so svojimi rovesníkmi, dedina ho neprijala. Starý hrnčiar záhadne umrel. Keď neďaleko našli zahrdúsené dievča, ľudia začali chlapca upodozrievať, že to on zabil i starého hrnčiara. Po čase mu dávali vinu za všetky nešťastia, ktoré sa udiali, boli presvedčení, že má čarodejnú moc, dostal prezývku Drak.

Všetci ho nenávideli, okrem Evy, ktorá nedokázala odolať jeho uhrančivým očiam a chodievala za ním. Jedného dňa našli Draka s rozbitou hlavou v jame na hlinu. Eva ho opatrovala, hoci ju celá dedina odsudzovala. Keď vyzdravel, bez rozlúčky odišiel z dediny. Eve sa narodil syn, neskôr sa vydala za Šimona Jariabka. Ich manželstvo nebolo šťastné, boli si cudzí. Šimon mal Evu rád, ale nedokázal jej to povedať, pretože cítil, že Eva stále myslí na Draka.

Prešli roky a dedinu znovu postihlo nešťastie, začali horieť okolité lesy a hrozilo, že tam zahynie stádo volov. Práve vtedy sa do dediny vrátil Drak. Ponúkol sa, že zachráni dobytok, jediný poznal cestu, ktorou by vyviedol stádo z horiacich lesov. Ako odmenu chcel sa len vrátiť k svojmu remeslu. Dohodli sa, že ak sa do týždňa nevráti, podpália mu dom. Pre istotu s Drakom išiel aj Šimon. Drakovi sa podarilo stádo zachrániť, ale Šimon mu nedôveroval, myslel si, že ich oklamal a čriedu predal Poliakom. Vrátil sa do dediny a sám podpálil Drakovi chalupu. Drak však dodržal slovo, doviedol stádo a prišiel aj s mladou ženou Zoškou. Eva si až teraz uvedomila, že ten, kto ju má skutočne rád, je Šimon, našli si konečne cestu k sebe. Šimon sa hanbil za to, čo urobil, ale Drak mu odpustil. Dedina ho nakoniec prijala, richtár mu podal ruku, poďakoval za záchranu stáda a oslovil ho jeho skutočným menom.

Novela má epilóg – príbeh o Drakovi rozpráva Eva, už ako stará žena, priadkam a svojmu vnukovi. Končí sa ako v rozprávke – odvtedy sa mali radi a žili spolu šťastne.

- **1937 – nástup naturizmu v slovenskej literatúre**
- Margita Figuli vydáva súbor poviedok a noviel Pokušenie, Dobroslav Chrobák súbor próz Kamarát Jašek a Ľudo Ondrejov svoj románový debut Zbojnícka mladosť
- **próza naturizmu sa rozvinula najmä v rokoch 2. svetovej vojny**
- vtedy vznikli vrcholné diela tohto smeru – novela Dobroslava Chrobáka Drak sa vracia, novela Margity Figuli Tri gaštanové kone, zbierka noviel Františka Švantnera Malka a jeho román Nevesta hôľ